

АНТОЛОГІЯ ЛЬВІВСЬКОЇ АРХІТЕКТУРНОЇ ШКОЛИ

УДК 711

Г. П. Петришин

Національний університет “Львівська політехніка”,
кафедра містобудування

ЗДОБУТТЯ НАУКОВИХ СТУПЕНІВ В ІНСТИТУТІ АРХІТЕКТУРИ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ “ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА” У 2012–2014 РОКАХ

© Петришин Г. П., 2015

Створення у 2012 р. в Інституті архітектури спеціалізованої вченої ради Д 35.052.11 із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук на базі спеціалізованої вченої ради К 35.052.11, яка працювала від 1998 р., сприяло зростанню наукових кадрів Львівської політехніки, зміцненню регіональної школи та утвердило її вплив на формування наукової думки в Україні.

Ключові слова: Львівська політехніка, спеціалізована вчена рада, теорія архітектури, реставрація пам'яток архітектури, архітектура будівель і споруд.

Виклад основного матеріалу дослідження

Наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1049 “Про затвердження рішень Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України щодо діяльності спеціалізованих вчених рад” від 26.09.2012 р. у Національному університеті “Львівська політехніка” утворено спеціалізовану вчену раду Д 35.052.11 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) архітектури за спеціальностями 18.00.01 – теорія архітектури, реставрація пам'яток архітектури та 18.00.02 – архітектура будівель та споруд терміном на два роки [1]. Ця рада організована на базі спеціалізованої вченої ради К 35.052.11, яка працювала від 1998 року [2, 3].

Метою створення спеціалізованої вченої ради була необхідність забезпечити фахівцями вищої кваліфікації вищих навчальних закладів західноукраїнський та інші регіонів України, зокрема Національного університету “Львівська політехніка”, Національного лісотехнічного університету України, Львівського національного аграрного університету, Луцького національного технічного університету, Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича, Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне), Полтавського національного технічного університету ім. Ю. Кондратюка, Придніпровської державної академії будівництва і архітектури, Одеської державної академії будівництва і архітектури та ін.

Проведенню наукових досліджень за спеціальностями 18.00.01 та 18.00.02 сприяють міжнародні зв'язки Інституту архітектури, котрі мають широку географію і зосереджені на участі у міжнародних конференціях, наукових стажуваннях викладачів та спільних творчих працях викладачів та студентів з вузами інших країн, в тому числі із Європи, Америки, Азії і Північної Африки. Особливо активно розвивається співпраця із факультетом архітектури і просторового планування Віденського технічного університету (Австрія), з Технічним університетом міста Дрездена (Німеччина), Політехнікою Краківською та Вроцлавською (Польща) та іншими закладами освіти.

В Національному університеті “Львівська політехніка” функціонує аспірантура та докторантура за вказаними спеціальностями. На сьогодні в Інституті архітектури навчається за спеціальністю 18.00.01 навчається 15 аспірантів та 3 докторанти, за спеціальністю 18.00.02 – 12 аспірантів, саме тому утворення спеціалізованої вченої ради за вказаними спеціальностями було надзвичайно актуальним.

У 2009–2012 рр. у лавах Інституту архітектури у спеціалізованій вченій раді Д 35.052.11 захистили дисертації:

- 3 доктори наук за спеціальністю 18.00.01 – теорія архітектури, реставрація пам’яток архітектури (Лінда С. М., Михайлишин О. Л., Діба Ю. Р.);
- 1 доктор наук за спеціальністю 18.00.02 – архітектура будівель та споруд (Гнесь І. П.);
- 5 кандидатів наук за спеціальністю 18.00.01 – теорія архітектури, реставрація пам’яток архітектури (Рожко В. М., Пінняк Т. О., Петровська Ю. Р., Огоньок В. О., Коломєйцев А. В.);
- 2 кандидатів наук за спеціальністю 18.00.02 – архітектура будівель та споруд (Гнат Г. О., Крушельницький Р. О.);
- 2 дисертації розглянуто на підставі скерування на додатковий розгляд (колективне рецензування) від МОНМСУ за спеціальністю 18.00.02 – архітектура будівель та споруд (Ковальська О. Є., Кельба С. С.)

Склад спеціалізованої вченої ради Д 35.052.11

у Національному університеті “Львівська політехніка” (у 2012–2014 рр.)

1. **Бевз Микола Валентинович**, д-р арх., проф., завідувач кафедри реставрації архітектурної і мистецької спадщини Інституту архітектури Національного університету “Львівська політехніка”, *голова ради* (спеціальність у раді 18.00.01).

2. **Черкес Богдан Степанович**, д-р арх., проф., завідувач кафедри дизайну та основ архітектури Інституту архітектури Національного університету “Львівська політехніка”, *заступник голови ради* (спеціальність у раді 18.00.01).

3. **Петришин Галина Петрівна**, канд. арх., проф., завідувач кафедри містобудування Інституту архітектури Національного університету “Львівська політехніка”, *вчений секретар ради* (спеціальність у раді 18.00.01).

4. **Бліхарський Зіновій Ярославович**, д-р техн. наук, професор, завідувач кафедри будівельних конструкцій та мостів Інституту будівництва та інженерії доквілля Національного університету “Львівська політехніка” (спеціальність 05.23.01; спеціальність у раді 18.00.02).

5. **Габрель Микола Миколайович**, д-р техн. наук, проф., завідувач кафедри архітектурного проектування Інституту архітектури Національного університету “Львівська політехніка” (спеціальність 05.23.20; спеціальність у раді 18.00.01).

6. **Гнідець Богдан Григорович**, д-р техн. наук, проф., професор кафедри мостів та будівельної механіки Інституту будівництва та інженерії доквілля Національного університету “Львівська політехніка” (спеціальність 05.23.01; спеціальність у раді 18.00.02).

7. **Кінаш Роман Іванович**, д-р техн. наук, проф., завідувач кафедри архітектурних конструкцій Інституту архітектури Національного університету “Львівська політехніка” (спеціальність 05.23.01; спеціальність у раді 18.00.02).

8. **Лесик Олександр Володимирович**, д-р арх., проф., завідувач кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки, м. Луцьк (спеціальність у раді 18.00.02).

9. **Проскураков Віктор Іванович**, д-р арх., проф., завідувач кафедри дизайну архітектурного середовища Інституту архітектури Національного університету “Львівська політехніка” (спеціальність у раді 18.00.02).

10. **Ричков Петро Анатолійович**, д-р арх., проф., завідувач кафедри архітектури та середовищного дизайну Інституту будівництва та архітектури Національного університету водного господарства та природокористування, м. Рівне (спеціальність у раді 18.00.01).

11. **Слепцов Олег Семенович**, д-р арх., проф., завідувач кафедри основ архітектури і архітектурного проектування Архітектурного факультету Київського національного університету будівництва і архітектури (спеціальність у раді 18.00.02).

12. **Тарас Ярослав Миколайович**, д-р іст. наук, проф., завідувач відділу етнології сучасності Інститут народознавства НАН та МОН молодіспорт України (спеціальність 07.00.05; спеціальність у раді 18.00.01).

13. **Третяк Корнелій Романович**, д-р техн. наук, професор, директор Інституту геодезії Національного університету “Львівська політехніка” (спеціальність 05.24.01; спеціальність у раді 18.00.02).

14. **Шеломенцев-Терський Святослав Володимирович**, д-р іст. наук, доц., доцент кафедри історії України та етнокомунікації Інституту гуманітарних та соціальних наук Національного університету “Львівська політехніка” (спеціальність 20.02.22; спеціальність у раді 18.00.01).

15. **Шмигін Богуслав**, д-р арх., проф., завідувач кафедри охорони пам’яток Факультету будівництва і архітектури Люблінської політехніки (Польща) (спеціальність у раді 18.00.01).

Перелік дисертаційних робіт, захищених у спеціалізованій вченій раді

Д 35.052.11. у 2012–2014 рр.

1. Рожко Василь Михайлович (Національний університет “Львівська політехніка”).

Дата захисту – 7 травня 2013 р.

“Методика графічної реконструкції дерев’яної наскельної архітектури (на прикладі пам’яток IX–XVI століть Західного регіону України)” (спеціальність 18.00.01 – теорія архітектури, реставрація пам’яток архітектури).

Науковий керівник: д-р арх., проф. Бевз Микола Валентинович, завідувач кафедри реконструкції та реставрації архітектурних комплексів Інституту архітектури Національного університету “Львівська політехніка”.

Офіційні опоненти: д-р арх., проф. Ричков Петро Анатолійович, завідувач кафедри архітектури Національного університету водного господарства та природокористування, м. Рівне; канд. арх., доц. Снітко Ірина Анатоліївна, доцент кафедри реконструкції, реставрації архітектурних об’єктів Харківського національного університету будівництва та архітектури.

У роботі сформовано понятійний апарат, визначено складові інформаційної бази та теоретичні засади графічної реконструкції дерев’яної наскельної архітектури. Запропоновано технології фіксації скель зі слідами забудови з використанням лазерного сканування та фотограмметрії; роботи з матеріалами досліджень за допомогою 3D-моделювання, бази даних та геоінформаційної системи. Описано методи аналізу наскельних слідів забудови, способи оцінювання достовірності відтворених елементів, критерії відбору варіантів. Розроблено методику графічної реконструкції дерев’яної наскельної архітектури, що охоплює методи, принципи та послідовність процедур. За описаною методикою проведено дослідження, у тому числі фіксацію, скельного комплексу Камінь (Тустань). Виконано моделювання п’яти будівельних періодів його втраченої дерев’яної забудови. Подано рекомендації щодо використання методики у реставраційній та пам’яткоохоронній діяльності на різного виду об’єктах.

2. Лінда Світлана Миколаївна (Національний університет “Львівська політехніка”).

Дата захисту – 23 жовтня 2013 р.

“Історизм у розвитку архітектури” (спеціальність 18.00.01 – теорія архітектури, реставрація пам’яток архітектури).

Науковий консультант: д-р арх., проф. Черкес Богдан Степанович, директор Інституту архітектури Національного університету “Львівська політехніка”.

Офіційні опоненти: д-р арх., проф. Тімохін Віктор Олександрович, завідувач кафедри дизайну архітектурного середовища Київського національного університету будівництва і архітектури; д-р

арх., проф. Ричков Петро Анатолійович, завідувач кафедри архітектури та середовищного дизайну Національного університету водного господарства та природокористування, м. Рівне; д-р арх., проф. Шубович Світлана Олександрівна, професор кафедри містобудування Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова.

На основі інтерпретації історизму як тенденції, що супроводжує увесь розвиток архітектури з часів Стародавнього Риму, у дисертації розроблено систему теоретичних положень, де історизм розглядається як рівнозначна до явища стилю парадигма художнього образотворення в архітектурі. У роботі встановлено, що діалектичний безперервний процес смислогенезу і, як наслідок, морфогенезу – це суть еволюційного процесу у системі історизму. Головним інструментом еволюції в системі історизму виступає смисл, оскільки саме він задає вектори перетворення архітектурної форми. Аналіз явища історизму як самоорганізованої системи засвідчує, що розвиток історизму в архітектурі відповідає універсальним еволюційним законам. Визначено, що історизм у систему культури інкорпорований на основі категорії минулого та виступає у загальнокультурному контексті формою художньої репрезентації ретроспективних філософсько-світоглядних концепцій історичного розвитку, які домінують у суспільстві, що пояснює синхронність маніфестацій історизму в усіх культурних проявах (зокрема, і в архітектурі).

3. Гнат Галина Олександрівна (Національний університет “Львівська політехніка”).

Дата захисту – 24 жовтня 2013 р.

“Формування планувальної структури квартир соціального і доступного житла” (спеціальність 18.00.02 – архітектура будівель та споруд).

Науковий керівник: канд. арх., доц. Гнесь Ігор Петрович, декан базової освіти Інституту архітектури Національного університету “Львівська політехніка”.

Офіційні опоненти: д-р арх., проф. Бенаї Хафізула Амінулович, декан архітектурного факультету, завідувач кафедри архітектурного проектування Донбаської національної академії будівництва і архітектури, м. Макіївка; канд. техн. наук, проф. Товбич Валерій Васильович, завідувач кафедри інформаційних технологій в архітектурі Київського національного університету будівництва і архітектури.

У дисертації проаналізовано умови формування соціального і доступного житла в Україні (на прикладі Львова та інших міст західного регіону). На основі аналізу основних чинників, що впливають на формування розпланувальної структури соціального і доступного житла, а також опираючись на результати проведених досліджень, натурального обстеження, соціологічного опитування потенційних споживачів соціальних і доступних квартир та експертів у цій галузі, сформовано теоретичну модель формування фонду квартир соціального і доступного житла, визначено ряд особливостей розпланувальної структури соціальних і доступних квартир, вирішення внутрішнього простору малометражних квартир і спектр оптимальних планувальних прийомів. Розроблено пропозиції щодо інтеграції спеціалізованих соціальних і доступних квартир у житловий фонд загального призначення, запропоновано коригування чинних будівельних норм в частині нормування параметрів соціальних квартир для подальшого вдосконалення.

4. Піняжко Тарас Олегович (Національний університет “Львівська політехніка”).

Дата захисту – 24 жовтня 2013 р.

“Архітектура фортифікацій Галичини середини XIX ст.” (спеціальність 18.00.01 – теорія архітектури, реставрація пам’яток архітектури).

Науковий керівник: д-р арх., проф. Бевз Микола Валентинович, завідувач кафедри реконструкції та реставрації архітектурних комплексів Інституту архітектури Національного університету “Львівська політехніка”.

Офіційні опоненти: д-р арх., проф. Лесик Олександр Володимирович, завідувач кафедри образотворчого мистецтва Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк; канд. арх., доц. Моргун Олена Леонідівна, в.о. завідувача кафедри основ архітектури і дизайну архітектурного середовища Одеської державної академії будівництва і архітектури.

У дослідженні проаналізовано феномен галицьких фортифікацій середини XIX століття як унікального явища синтезу військово-оборонної та стилістично-архітектурної думки свого часу. Вперше простежено пов'язаність архітектури капітальних елементів укріплень Галичини цього періоду із пошуком націє-державної тотожності Австрійської імперії в період трансформації сюзеренсько-феодальної суспільної формації у націє-капіталістичну. Також вперше виявляється пов'язаність цих елементів із традиціями ренесансно-венеційського будівництва XVI століття, що на цей час лягли в основу стилізації австрійських військових об'єктів. Сформульовано основні рекомендації із сучасного використання, збереження та адаптації досліджених об'єктів.

5. Петровська Юліана Романівна (Національний університет “Львівська політехніка”).

Дата захисту – 26 листопада 2013 р.

“Взаємозв'язок архітектури і мистецтва в розвитку Львівської архітектурної школи” (спеціальність 18.00.01 – теорія архітектури, реставрація пам'яток архітектури).

Науковий керівник: канд. арх., проф. Петришин Галина Петрівна, завідувач кафедри містобудування Інституту архітектури Національного університету “Львівська політехніка”.

Офіційні опоненти: д-р арх., проф. Лесик Олександр Володимирович, завідувач кафедри образотворчого мистецтва Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк; канд. арх., доц. Єксарьова Надія Максимівна, професор кафедри архітектурних конструкцій, реконструкції, реставрації будівель і споруд та їх комплексів Одеської державної академії будівництва і архітектури.

Дисертація присвячена відображенню взаємозв'язку архітектури і мистецтва, що проявився в навчально-методичній, науково-дослідній, проектній діяльності та особистій архітектурно-мистецькій творчості педагогів, збагаченні навчальних програм художніми дисциплінами, поглибленні мистецької підготовки студентів на всіх етапах формування Львівської архітектурної школи. В дисертаційній роботі виявлено та охарактеризовано основні етапи формування мистецької освіти у Львівській архітектурній школі. Встановлені характерні закономірності викладання мистецьких дисциплін, обґрунтовано рекомендації щодо продовження традицій мистецької освіти та застосування синтезу мистецтв у Львівській архітектурній школі.

6. Огоньок Вікторія Олегівна (Національний університет “Львівська політехніка”).

Дата захисту – 26 листопада 2013 р.

“Архітектурно-планувальна реорганізація та розвиток соціальної інфраструктури сільських поселень в умовах інтенсивних трансформацій” (спеціальність 18.00.01 – теорія архітектури, реставрація пам'яток архітектури).

Науковий керівник: д-р арх., проф. Черкес Богдан Степанович, директор Інституту архітектури Національного університету “Львівська політехніка”.

Офіційні опоненти: д-р арх., проф. Ричков Петро Анатолієвич, завідувач кафедри архітектури та середовищного дизайну Національного університету водного господарства та природокористування, м. Рівне; канд. арх., заслужений архітектор України Чижевський Олександр Павлович, директор Державного підприємства “Український науково-дослідний і проектний інститут цивільного будівництва”, м. Київ.

У дисертаційній роботі досліджено теоретико-методологічні засади, передумови й закономірності реформування розвитку соціальної інфраструктури села в нових умовах України, їх адаптації до специфічних умов регіонів держави. Проведено аналіз умов та просторових ситуацій сільської місцевості Тернопільської області, її сіл і стану об'єктів соціальної інфраструктури. Це дозволило зробити висновок про проблемність цієї сфери, вказало на необхідність обґрунтування нового теоретико-методологічного інструментарію й проектних підходів до її реформування і розвитку. Обґрунтовано концептуальні принципи реформування та розвитку соціальної інфраструктури села. Запропоновано методики обґрунтування розміщення, визначення потужності й типу об'єкта для різних просторових умов сільської місцевості. Розкрито зміст та обґрунтовано структуру архітектурно-містобудівних механізмів реорганізації, нових підходів, а також наведено їх ефективність у практиці реального проектування.

7. Коломейцев Антон Вікторович (Національний університет “Львівська політехніка”).

Дата захисту – 27 листопада 2013 р.

“Принципи локальності та універсальності в архітектурі міста (на прикладі Центральної Європи)” (спеціальність 18.00.01 – теорія архітектури, реставрація пам’яток архітектури).

Науковий керівник: д-р арх., проф. Черкес Богдан Степанович, директор Інституту архітектури Національного університету “Львівська політехніка”.

Офіційні опоненти: д-р арх., проф. Шубович Світлана Олександрівна, професор кафедри містобудування Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова; канд. арх., доц. Михайлишин Ольга Леонідівна, доцент кафедри архітектури та середовищного дизайну Національного університету водного господарства та природокористування, м. Рівне.

На основі визначення локальності як суб’єктивно сприйманої здатності об’єкта архітектури позначати ту або іншу складову власного контексту, та універсальності як позбавленості об’єкта цієї здатності, розглянуто закономірності реалізації принципу локальності та принципу універсальності в архітектурі. Завдяки семіотичному підходу встановлено, що здатність архітектури відсилати людину до власного контексту базується на наявності в архітектурному вирішенні знаків із позаутилітарним змістом. Розробка типології контекстуальної референції приводить до виділення основних типів архітектурної локальності: репрезентативного, суміщеного та суміщено-репрезентативного. На основі дослідження архітектурних явищ у містах Центральної Європи між 1867 та 1938 рр., доведено, що основною вадою репрезентативного типу локальності є його принципова нестійкість в умовах гетерогенних та нестійких контекстуальних умов. Наслідком зневіри у локальності репрезентативного типу стає звернення до суміщеного та суміщено-репрезентативного типу локальності, а також до принципу архітектурної універсальності. Встановлено, що феномени архітектурної локальності та універсальності виконують суспільно важливі функції в умовах сьогодення.

8. Михайлишин Ольга Леонідівна (Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне).

Дата захисту – 26 червня 2014 р.

“Розвиток архітектури міжвоєнної Волині в умовах соціокультурних трансформацій ХХ століття” (спеціальність 18.00.01 – теорія архітектури, реставрація пам’яток архітектури).

Науковий консультант: д-р арх., проф. Ричков Петро Анатолійович, завідувач кафедри архітектури та середовищного дизайну Національного університету водного господарства та природокористування, м. Рівне.

Офіційні опоненти: д-р арх., проф. Тімохін Віктор Олександрович, завідувач кафедри дизайну архітектурного середовища Київського національного університету будівництва і архітектури; д-р арх., проф. Лесик Олександр Володимирович, завідувач кафедри образотворчого мистецтва Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк; д-р арх., доц. Черкасова Катерина Тимофіївна, завідувач кафедри реконструкції, реставрації архітектурних об’єктів Харківського національного університету будівництва і архітектури; д-р арх., проф. Ремізова Олена Ігорівна, професор кафедри основ архітектури Харківського національного університету будівництва та архітектури.

Архітектура Волині 1921–1939 рр. – унікальне явище вітчизняної культури, в якому відобразились ідеалізовані уявлення про соціальну роль архітектури, прагнення модернізації, інерція реальних обставин; це плід творчих зусиль, спрямованих на втілення державотворчих ідей, унаочнення суспільного поступу, символізацію культурно-цивілізаційного вибору. Соціокультурний і часовий детермінізм були визначальними моделями розвитку архітектури Волині. Містобудівна діяльність спрямовувалась на модернізацію забудови, вдосконалення планувального каркасу, реконструкцію міської тканини для унаочнення соціокультурних змін. Стилістичний розвиток визначався діалогом стилістичних систем, з якими ідентифікувалось поняття національної архітектурної традиції. Екстраполяція концепцій архітектурного авангарду на

Волинь відіграла інтеграційну роль, урівнюючи категорії “сучасне” і “національне” стосовно архітектури. Пам’яткоохоронна діяльність була важливою для ідентифікації регіону як частини польського культурного простору. Архітектурна спадщина міжвоєнної Волині є цінним надбанням української та органічною частиною європейської архітектури.

9. Гнесь Ігор Петрович (Національний університет “Львівська політехніка”).

Дата захисту – 26 червня 2014 р.

“Формування архітектурно-типологічної структури сучасного міського житла в Україні” (спеціальність 18.00.02 – архітектура будівель та споруд).

Науковий консультант: д-р арх., проф. Ковальський Л. М., професор кафедри теорії архітектури Київського національного університету будівництва і архітектури.

Офіційні опоненти: д-р арх., проф. Куцевич Вадим Володимирович, завідувач кафедри архітектурного проектування цивільних будівель і споруд Київського національного університету будівництва і архітектури; д-р арх., проф. Ніколаєнко Володимир Анатолієвич, завідувач кафедри дизайну архітектурного середовища та містобудування Полтавського національного технічного університету ім. Ю. Кондратюка; д-р арх., проф. Лесик Олександр Володимирович, завідувач кафедри образотворчого мистецтва Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк.

Систематизовано результати теоретичних і практичних досліджень в сфері типології міського житла. Визначено характер впливу типологічних ознак житлових будинків на здоров’я мешканців, розвиток дітей, соціально-психологічний комфорт; рівень антисоціальних проявів та окреслено засоби протидії чи нейтралізації негативних чинників. Обґрунтована доцільність впровадження галерейних і галерейно-секційних типів будинків, мультиформатної забудови і соціально інтегрованого житла для різних категорій населення. Введено в науковий обіг поняття “бюджету покупки”. Доведена необхідність запровадження 3-х типів орендного житла: прибуткових будинків, неприбуткових і дотаційних. Здійснено порівняльний аналіз найпоширеніших конструктивно-технологічних систем. Розроблено соціально-архітектурну модель оптимальної організації житлових груп і нові ефективні прийоми формування високощільної житлової забудови середньої поверховості. Запропоновано розширення номенклатури житлових одиниць, обґрунтовано їхні параметри, окреслено можливі підходи до їх розпланування. Подано пропозиції до вдосконалення типологічної класифікації квартир. Розроблені принципи реформування нормативної бази проектування житла, методика оцінки проектних рішень. Сформульовані пріоритети державної і регіональної житлової політики і задачі що до її юридично-правового забезпечення.

10. Крушельницький Роман Омелянович (Національний університет “Львівська політехніка”).

Дата захисту – 22 вересня 2014 р.

“Архітектурно-планувальна організація фізкультурно-оздоровчих споруд у структурі житлової забудови” (спеціальність 18.00.02 – архітектура будівель та споруд).

Науковий керівник: д-р арх., доц. Лінда Світлана Миколаївна, професор кафедри архітектурного проектування Інституту архітектури Національного університету “Львівська політехніка”.

Офіційні опоненти: д-р арх., проф. Куцевич Вадим Володимирович, завідувач кафедри архітектурного проектування цивільних будівель і споруд Київського національного університету будівництва і архітектури Міністерства освіти і науки України, м. Київ; канд. арх., доц. Колодрубська Олександра Іванівна, доцент кафедри дизайну архітектурного середовища сільських поселень національного аграрного університету Міністерства аграрної політики та продовольства України, м. Дубляни.

Дисертація розглядає проблеми розвитку нормативів та типології ФОС, що розташовані у структурі житлової забудови. У роботі розглянуті історичні передумови формування ФОС та виявлені основні чинники, що впливають на формування ФОС у структурі житлової забудови, на основі чого виведено діючі архітектурно-планувальні моделі і варіанти їх інтеграції у житлове

середовище. На основі аналізу зарубіжного та вітчизняного досвіду проектування, порівняння вітчизняної та зарубіжної нормативної бази запропоновано оновлений перелік видів спорту та фізичної активності, а також оновлену типологію ФОС. У дослідженні запропоновано положення щодо коригування нормативної бази. Розроблені та апробовані архітектурно-планувальні моделі ФОС і запропонована методика проектування нових та реконструкції існуючих фізкультурно-оздоровчих споруд у структурі житлової забудови.

11. Диба Юрій Романович (Національний університет “Львівська політехніка”).

Дата захисту – 22 вересня 2014 р.

“Закономірності формування архітектури Русі (за джерельною базою X–XIVст.)” (спеціальність 18.00.01 – теорія архітектури, реставрація пам’яток архітектури).

Науковий консультант: д-р арх., проф. Бевз Микола Валентинович, завідувач кафедри реконструкції та реставрації архітектурних комплексів Інституту архітектури Національного університету “Львівська політехніка”.

Офіційні опоненти: д-р арх., проф. Ричков Петро Анатолійович, завідувач кафедри архітектури та середовищного дизайну Національного університету водного господарства і природокористування, м. Рівне; д-р арх., проф. Ремізова Олена Ігорівна, професор кафедри основ архітектури Харківського національного університету будівництва і архітектури; д-р арх., проф. Шевцова Галина Вікторівна, професор кафедри основ архітектури і архітектурного проектування Київського національного університету будівництва і архітектури.

У дисертації запропоновано та обґрунтовано застосування до архітектурознавчого дослідження історично замкненої епохи герменевтичної методології, в основу якої покладено центонно-парафразний принцип аналізу неречових (зображальних, писемних, усних, лінгвістичних) джерел. Процеси становлення та розвитку архітектури Русі розглядаються у дослідженні на підставі вивчення фактів, сюжетів, образів та смислів неречових джерел X–XIV ст. та у тісному зв’язку із загальнокультурним контекстом епохи, політичними, економічними, етнічними процесами та впливом зовнішніх чинників. На конкретних прикладах, у хронологічному викладі продемонстровано дієвість обраної методики та запропоновано низку нових важливих історично-архітектурних інтерпретацій архітектурних явищ періоду Русі. Спираючись на аналіз писемних свідчень про будівничих Русі, відновлюючи імена будівничих, зафіксовані у вигляді написів на поверхні стін будівель, конструкціях та виробках, і вивчаючи інскрипції поховань архітекторів, сформовано максимально повний перелік відомостей про давньоруських будівничих у їх зв’язку з конкретними регіонами та творами. Визначено закономірності формування архітектури Русі та окреслено перспективи її вивчення.

Додатковий розгляд (колективне рецензування)

1. Ковальська Оксана Євгенівна (Київський національний університет будівництва і архітектури).

Дата захисту – 17 травня 2012 р.

Дата колективного рецензування – 26 листопада 2012 р.

“Архітектурно-планувальна організація готелів (на прикладі крупніших міст України)” (спеціальність 18.00.02 – архітектура будівель та споруд).

Науковий керівник: д-р арх., проф. Куцевич Вадим Володимирович, завідувач кафедри архітектурного проектування цивільних будівель і споруд архітектурного факультету Київського національного університету будівництва і архітектури.

Офіційні опоненти: д-р арх., проф. Уреньов Валерій Павлович, завідувач кафедри архітектури будівель і споруд, директор Інституту архітектури Одеської державної академії будівництва і архітектури; канд. арх. Рогожнікова Олена Євгенівна, ГАП ТОВ “КРАМАЛІ-СТУДІО”, м. Київ.

Висвітлено соціальні аспекти розвитку туризму, проведено огляд теоретичних, нормативних матеріалів і літературних джерел з питань проектування та будівництва готелів,

узагальнено вітчизняний та закордонний досвід проектування, будівництва й експлуатації готелів. Розроблено сучасну класифікацію готелів, визначено основні фактори, що впливають на формування будівель готелів у крупніших містах України. Рекомендовано архітектурно-планувальну організацію готелів із встановленням функціонально-типологічних характеристик. Проведено уточнення основних груп приміщень готелів та їх планувальних параметрів залежно від рівня комфорту, типу та місткості готелю. Виявлено перспективні напрямки застосування новітніх конструктивних систем. Виявлено особливості проектування готелів, які складаються з містобудівних рекомендацій, пропозицій щодо генеральних планів ділянок і визначення перспективних типів будівель готелів. Запропоновано прийоми підвищення архітектурно-художньої виразності, що базуються на використанні історичного надбання, єдності споруди та довкілля, а також створення сучасних архітектурних форм.

2. Кельба Сергій Сергійович (Київський національний університет будівництва і архітектури).

Дата захисту – 17 травня 2012 р.

Дата колективного рецензування – 26 листопада 2012 р.

“Архітектурно-планувальна організація в’їзних комплексів крупних та крупніших міст України” (спеціальність 18.00.02 – архітектура будівель та споруд).

Науковий керівник: д-р арх., проф. Слєпцов О. С., завідувач кафедри основ архітектури і архітектурного проектування архітектурного факультету Київського національного університету будівництва і архітектури.

Офіційні опоненти: д-р арх., проф. Уреньов Валерій Павлович, завідувач кафедри архітектури будівель і споруд, директор Інституту архітектури Одеської державної академії будівництва і архітектури; канд. арх., доц. Русін Володимир Валентинович, заступник директора філії ДП “Укрінвестбудекспертиза” в Полтавській області.

У дисертації досліджується актуальна проблема архітектурної організації в’їзних комплексів крупних та крупніших міст, розподіл навантажень ділової та громадської активності за усіма основними транспортними напрямками з одночасним вирішенням проблеми завантаження дорожньої мережі автотранспортом з-за меж міста.

На основі визначення історичних особливостей розвитку в’їзних комплексів, досвіду проектування і будівництва в світовій та вітчизняній практиці визначено фактори, що впливають на формування споруд такого типу. Досліджено та виявлено оптимальну функціональну організацію, архітектурно-конструктивні особливості формування в’їзних комплексів крупних та крупніших міст. На основі цього запропоновано класифікацію таких комплексів. Виведено номенклатуру в’їзних комплексів крупних та крупніших міст. Виявлені принципи об’ємно-просторової організації та засоби архітектурно-художньої виразності комплексів. На основі дослідження представлено архітектурно-проектні пропозиції щодо формування в’їзних комплексів.

Висновки

У 1998 р. вперше у західноукраїнському регіоні створено спеціалізовану вчену раду К 35.052.11 із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата архітектури. За цей час науковий ступінь здобуло понад 100 осіб, зокрема громадяни Польщі, Словаччини, Йорданії, Ємену. На базі цієї ради у 2012 р. наказом МОНмолодьспорт України утворено раду якісно вищого рівня – Д 35.052.11, яку вповноважено до захисту дисертацій для здобуття наукового ступеня доктора та кандидата наук за спеціальностями 18.00.01 – теорія архітектури, реставрація пам’яток архітектури та 18.00.02 – архітектура будівель та споруд терміном на два роки.

Склад спеціалізованої вченої ради сформовано з висококваліфікованих фахівців Львівської політехніки, інших вищих навчальних закладів України та Люблінської політехніки (Польща). До складу ради ввійшло 15 фахівців, з них 7 докторів архітектури, 5 докторів технічних наук, 2 доктори історичних наук та 1 кандидат архітектури.

За період роботи ради Д 35.052.11 (26.09.2012 – 26.09.2014) на підставі проведених захистів науковий ступінь доктора архітектури присвоєно чотирьом науковцям, а кандидата архітектури – дев'ятьом, серед яких дев'ять науково-педагогічних працівників Львівської політехніки. Робота ради зумовила новий якісний стрибок у розвитку Інституту архітектури та помітно покращила якісний склад науково-педагогічного штату Національного університету “Львівська політехніка”.

1. *Атестаційний Вісник МОНМСУ, № 12 (14). Інформаційний бюлетень.* – К.: Педагогічна преса. – С. 32. 2. *Нові сторінки історії архітектурно-будівельної школи “Львівської політехніки”: Спеціалізована вчена рада К 35.052.11 Національного університету “Львівська політехніка” за спеціальностями: 18.00.01 – теорія архітектури, реставрація пам'яток архітектури” та 05.23.01. – Будівельні конструкції, будівлі та споруди” (звіт за 1998–2005 роки) / укл. Г. П. Петришин.* – Львів: Вид-во Нац. ун-ту “Львівська політехніка”, 2005. – 92 с. 3. *Рудницький А. М., Петришин Г. П. Традиція здобуття наукового ступеня в архітектурній школі Львівської політехніки / Вісник Нац. ун-ту “Львівська політехніка” “Архітектура”, № 568.* – Львів: Вид-во Нац. ун-ту “Львівська політехніка”, 2006. – 360 с. – С. 333–344.

H. Petryshyn

Lviv Polytechnic National University,
Department of Urban Planning

OBTAINING A SCIENTIFIC DEGREE IN THE INSTITUTE OF ARCHITECTURE LVIV POLYTECHNIC NATIONAL UNIVERSITY IN 2012–2014 YEARS

© Petryshyn H., 2015

Establishment of specialized academic council K 35.052.11 on thesis defence to obtain the Ph.D. degree at the Institute of Architecture in 1998 promoted growth of Lviv Polytechnic National University scientific personnel, strengthening of regional school and approved its influence on the formation of scientific thought in Ukraine. Based on this specialized council in 2012 by the Ministry of Education and Science of Ukraine formed council D 35.052.11, which authorized to defend theses for the degree of doctor and candidate of sciences in specialties 18.00.01 – theory of architecture, restoration of architectural monuments and 18.00.02 - architecture of buildings for two years. The composition of specialized academic council formed of highly qualified specialists Lviv Polytechnic National University and other higher educational institutions of Ukraine and Politechnika Lubelska (Poland). The structure of the specialized scientific council included 15 experts.

The purpose of creation the Specialized Academic Council was the need to provide specialists of higher qualification higher educational institutions of the western region and other regions of Ukraine. Conducting research in specialties 18.00.01 and 18.00.02 promote international relations Institute of Architecture, which have wide geography and focused on participation in international conferences, scientific training of teachers and joint creative work of teachers and students from universities in other countries, including from Europe, America, Asia and North Africa.

Based on the results of protection scientific degree Doctor of Architecture assigned to four academics, Candidate of Architecture assigned to nine, including nine scientific and pedagogical workers Lviv Polytechnic. Two dissertations examined on the basis of the guidance of an additional consideration (collective review) from the Ministry of Education and Science of Ukraine The work of Specialized

Scientific Council D 35.052.11 caused new qualitative leap in the development of Institute of Architecture and noticeably has improved qualitative composition teaching and research staff of the Lviv Polytechnic National University.

List of dissertations protected in specialized scientific council D 35.052.11. in 2012–2014:

Linda S. Historicism in the Development of Architecture.

Mykhaylyshyn O. The development of architecture in the interwar Volyn under the socio-cultural transformations of the XX century.

Hnes I. Formation of architectural and typological structure of modern urban housing in Ukraine.

Dyba Y. Regularities of formation of architecture of Rus (by historical sources 10–14 century).

Rozhko V.M. Methods of Graphical Reconstruction of Log Cliffside Architecture (on Example of 9–13th Centuries Monuments in Western Ukrainian Region).

Pinyazhko T. Architecture of Galician fortifications of middle of 19th century.

Gnat G. Forming of the planning structure of social and affordable housing.

Petrovska Yu. Relationship between Architecture and Art in the Development of Lviv School of Architecture.

Ogoniok V. The architectural and planning reorganization and development of the rural settlements social infrastructure in the conditions of intensive transformations.

Kolomyeytsev A. The principles of Locality and Universality in Architecture of the City (by the example of Central Europe).

Krushelnytskyy R. Architectural-planning organization of physical-culture and recreational constructions in the structure of dwelling building.

Koval'ska O. Architectonically plan organization of hotels (on the example of more large cities in Ukraine).

Kelba S. Architectonically plan organization of large entrance systems and larger cities in Ukraine.

Key words: Lviv Polytechnic, specialized academic council, theory of architecture, restoration and reconstruction of architectural complexes, the architecture of buildings.